

N. LEONICVS THOMAEVS STE-
PHANO SAVLIO S.

Omniōrū ratio, Sauli eruditissime, vt varios in plerisq̃
& inter se etiam dissidentes habuit assertores, ita abstru-
sam & difficilem sanè habere videtur explicationē: neq̃
imperiō mehercule, quando quidnā somnijs ipsis incō-
stātius, vel incertū magis dici aut cogitari possit, haud fa-
cile reperire contingit: quæ certe, vt alia omittam, tū præ-
cipue cōstare censentur, cū animæ non constant vires, sed somno quasi vin-
culis quibusdam præpeditæ cessare omnino & ferri videntur: nisi contra
id ipsum fortasse est in causa (vt pleriq̃ asserunt) cur & somnia percipiant
homines, & cur ex illis nōnullas etiā futurorū præsensioes animaduerte-
re possint. Verū quicquid id est, arduū certe & abstrusum, plenūq̃ immen-
sæ difficultatis est negotiū, certā & indubitātā de huiusmodi re ferre sentē-
tiā, cuius latētes & hominū iudicijs ignotas rerū natura voluit esse causas.
Hinc apud veteres rerū scriptores, naturæq̃ ipsius interpretes, variæ sanè
hac de re fuere sentētiæ. Epicurus etenim & Metrodorus (vt ab ijs initiū
capiā) necnō Xenophanes, inania somniorū visa, & irrita quædā naturæ lu-
dibria, idolis somni tēpore animū nostrū incurfantibus esse voluerūt. Cū-
q̃ diuinationē ijs, & futurorū præsensioes è vita penitus exploserint: neq̃
pondus habere vllū somnia, neq̃ ab illis prædici quippiā præsignarive pos-
se asseuerarūt. Stoici autem ab ijs tota (vt aiūt) diametro seiugati, somnia
deorū bonitati & prouidētiae proculdubio accepta retulerunt, ab illisq̃ cū
præmonētibus quippiā & consulētibus, tū planè vetātibus & prohibenti-
bus, hominū generi salutariter illa præmitti mādariq̃ voluerūt: nō cōtem-
nendāq̃ diuinationis partē, quā Māticen appellāt, ex illis nimirū pendere
dixerūt. Quāobrē Chrysippus vir magni inter Stoicos nominis, necnon
Antipater, & Heracleotes Dionysius, alijq̃ pleriq̃ eiusdē dogmatis cele-
bres viri, præclaros de somnijs cōmētarios reliq̃re. Antipho quinetiā Athe-
niēsis inter vetustiores, & Artemidorus ex recētioribus, acutissimi som-
niorū celebrātur interptes. Horū sentētijs medijs quodāmodo fuisse vidē-
tur cū Academici, tū Peripatetici, philosophorū omniū sine cōtrouersia fa-
cile principes: qui neq̃ somnia pōdus habere omnia, futuraq̃ præmōstrare
voluerūt: neq̃ rursus omnia inania penitus & irrita esse cōtenderūt: verū
illa sæpenumero à corporeis in nobis excitari affectionibus, & cū fantasias
quasdam diurnasq̃ cōsequi cogitationes, tū ab innatis intelligentijs motio-
nibusq̃ cōmoueri. Nōnunq̃ autē diuinitus etiā mitti, cū dormiēte & cōso-
pito corpore soluitur & vigilat animus, seq̃ ab illo, vt fieri potest, seuocat
& abducit, & superioribus adherescit & copulatur naturis: qualia profes-
l.ij.

cto diuina sunt somnia, quæ certe præmõstrare præsignare uel futurorũ ad-
huc in obscuris iacẽtia euẽta certissime posse creduntur. Quapropter Py-
thagoras & Plato locupletissimi sanẽ authores, quõ in somnis certiora vi-
dere possimus, quodã cultu atq; victu præparatos p̄ficisci ad dormiẽdũ iu-
bent. Fabaq; idcirco Pythagoreos abstinuisse nõnulli asserũt, quoniã id ci-
bi genus nõ minus mētẽ q̄ vētrẽ inflare & cõturbare existimetur. Socrates
quinetiã in ijs libris quos de republica cõscripsit Plato, asserit illos qui mo-
derato cultu atq; victu, quieti sese tradiderint, ea animi parte quẽ mētis &
cõsiliij est, agitata & erecta, bonarũq; cogitationũ epulis saturata, quẽtis visa
trãquilla & veracia cernere. Quorũ sentẽtijs vniuersa profecto accedere vi-
detur vita, & hominũ hac de re ab initio omniũ cõtans semper fuit assen-
sus: multa q; insuper ars ipsa medica somniorũ prædictionibus cõtãter re-
fert accepta. Quod si testimonijs etiã istuc ipsum cõfirmare quis voluerit,
exemplorũ certe plena sunt omnia. Nã, per deũ immortalẽ (vt antiquiora
repetã) quid certius aut diuinũ magis illo potuit esse somnio quod Alexã-
dro Macedoni visum, cũ rerũ scriptores apud græcos pleriq; tum apud no-
stros Cicero memoriã p̄didit? Qui cũ aliquando Ptolemæo familiari suo
assideret anxius, q̄ telo ictus venenato, immẽsis doloribus animã agebat,
somnia oppressus secũdũ quietẽ videre visus est draconẽ eũ quẽ Olympi-
as mater alebat, radiculã quãdã ore gestãtẽ, simulq; dicẽtẽ quo illa loci nasce-
retur: neq; is lõge aberat: eius autẽ esse vim tantã, vt Ptolemæũ facilẽ sana-
ret. quãobrẽ cũ experrectus id somniũ amicis narraffet, illorũ persuasione
misisse q̄ radiculã illã quẽrerẽt: qua inuẽta & Ptolemẽũ cõfestim sanatũ di-
cũt: & pleriq; militũ qui simili telorum genere fuerãt vulnerati, incolumes
euaserũt. Quãetiã Simonidis poẽtã somniũ vniuersa celebrauit antiq;tas,
qui cũ naufragũ quendã in littus eiectũ cõspexisset, & misericordia motus
illũ sepelisset, nauimq; postridie cõscendere cogitaret, ea quã cõsequuta est
nocte per quietẽ ab eo quẽ sepultura donauerat, moneri visus est ne id fa-
ceret. si nauigare contenderet, eũ sanẽ naufragio esse periturũ. Itaq; Simo-
nidem rediisse, periisse cãteros qui tum nauigassent. Sed quid ego nũc an-
tiqua recolo, cũ recẽtia domesticaq; nobis suppetãt exempla? Ego etenim
(vt de alijs taceam) de charissimi patris morte, qui dũ Patauij studijs ope-
rã darẽ, Venetijs vita functus est, clarissimo certe somnio præmonitus fui.
Sed quorsum hæc? fortasse inquies Sauli. vt itelligas scilicet libellũ de som-
nijs quẽ latinũ facere & explicare aggredimur, tibiq; dicare cogitamus, in-
ter Aristotelis cõmẽtarios nõ cõtẽnẽdã in se habere naturã disquisitionẽ.
siquidẽ de re p̄tractat illa quẽ (vt vidisti) cũ dissidẽtiũ inter se philosopho-
rũ varias mouerit opiniones, abstrusam profecto & cognitu dignã essen-
tiã suã habere rationẽ nõ immerito existimari potest. Vale.